

VAŽNO PRIZNANJE SVETSKI GENIJE U SRPSKOJ VOJSCI

Srbin među najboljim naučnicima na svetu

Velika ulaganja u vojno obrazovanje

Pukovnik i profesor Dragan Trifković, prodekan za naučnoistraživački rad Vojne akademije, kaže da se poslednjih godina mnogo ulaže u nastavu.

- Biblioteka raspolaže sa svetskim naslovima, kako štampanih tako i elektronskih časopisa, udžbenika i disertacija. Uz sve to, moram da napomenem značajnu podršku Ministarstva i kontinuirano povećanje sredstava za nabavku opreme za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Od 2017. do kraja ove godine taj iznos se uvećao čak deset puta. To je najsigurniji način da se obezbedi naučni podmladak, motivišu nadareni kadeti i studenti za naučnu vojnu karijeru - rekao je Trifković.

VREDNA BIBLIOTEKA
Pukovnik Dragan Trifković

● Potpukovnik dr Dragan Pamučar, naučnik, izabran za najstručnijeg na svetu posle analize više od sedam miliona naučnika koju je uradio Univerzitet Stanford

Danas u Srbiji rade jedni od najboljih naučnika na svetu! Najsvetliji primer je profesor Vojne akademije potpukovnik dr Dragan Pamučar, koji je, prema nedavno objavljenoj studiji prestižnog američkog Univerziteta Stanford, posle analize više od sedam miliona naučnika u periodu od 22 godine, svrstan među najbolje i proglašen najstručnijim na svetu u svojim oblastima, u koje spada i veštačka inteligencija.

Skromni genije

Uprkos svemu tome, i činjenici da bi svaki univerzitet i sva-

ka vojska na svetu želeli da ga angažuju, ovaj skromni genije je odlučio da ostane na Vojnoj akademiji u svojoj zemlji, gde predaje čak pet predmeta i tako „pravi“ nove naučnike koji će biti budućnost Srbije.

- Broj citiranja, samim tim i broj čitanja radova je u stvari merenje vaše uticajnosti. Ako moj rad ili moju knjigu neko pročita, on će u svom radu da navede da je to prema istraživanju koje sam ja radio. Najpoznatiji sam zbog originalnih kompjuterskih programa koje sam uradio i kojima sam unapredio oblasti kojima se bavim. Poseb-

PODRŠKA KOLEGAMA
Pamučar i Stanković

no sam ponosan kada čitam nečiju doktorsku disertaciju, a on je u njoj primenjivao neki kompjuterski i matematički model koji sam osmislio. Mislim da je to za naučnika merilo njegovog kvaliteta - ističe Pamučar. Poznati naučnik nam je potom objasnio čemu konkretno

u svakodnevnom životu doprinose modeli koje je on izmislio.

- Ono čime se ja bavim iz oblasti veštačke inteligencije jesu programi za predviđanje određenih situacija. Na primer, mi možemo da naučimo taj model kako bi neki donosilac odluke, odnosno oficir u vojsci koji je iskusan i ima određeno znanje postupio i onda on može da ga oponaša. Možete da pretpostavite i šta bi neko neprijateljski nastrojen mogao da uradi, ako imate bazu

podataka u koju ste uneli neke parametre, poput toga kako se ponašao i koje je aktivnosti imao u nekoj intervenciji, i ako bi se pod sličnim uslovima desila neka nova intervencija. Uz to, ovo ima široku primenu ne samo u vojsci nego, na primer, i u finansijskim oblastima za predviđanje kretanja akcija na berzi... - naveo je Pamučar.

Pomoć lekarima

Kako kaže, želi još da napreduje i postigne rezultate.

- Poslednje dve godine sam napravio nekoliko originalnih modela. Izdvojio bih model koji pomoću veštačke inteligencije može da pomogne lekarima da ranije otkriju kancer. Funkcija niše tako što „naučite“

model da na osnovu velike baze snimaka i slika uoči neke anomalije ili maligne promene koje lekar možda u tom trenutku nije primetio. Algoritam će mu ukazati da na delu snimka postoji anomalija i lekar će detaljno obratiti pažnju na to - objašnjava Pamučar. **A. CRNOMARKOVIĆ**

295

NAUČNIH RADOVA OBJAVIO JE PAMUČAR

Robot 'gusenica', a rakete još preciznije

Pored Pamučara, na Vojnoj akademiji ima još vrhunskih naučnika i istraživača, a jedan od njih je major docent dr Momir Stanković, koji se bavi projektovanjem raketa, letelica i vozila koje će funkcionisati bez neposredne kontrole ljudi. - Trenutno razvijamo besposadno vozilo, „gusenicu“. Već imamo prvi eksperimentalni rezultat, ima nekih 30 kilograma i sve ovo što sam naveo radi bez posade i upravljanja na daljinu, znači potpuno samostalno. Što se tiče raketa, i njih unapređujemo da budu što preciznije, i to je važno ako cilj izvodi neki manevar. Obična raketa bi to promašila, ali ona sa dobrim algoritmom pogađa i takvu metu - kaže Stanković.

MLADE NADE
Docent dr Momir Stanković